

GESTIÓ EMPRESARIAL

Les empreses i el català

MODEST GUINJOAN / JOSEP MARIA LLAURADOR
Consulting Barcelona Economia

El diagnòstic sobre el futur de la llengua catalana és que està ferida de mort. Això és el que ens diuen escriptors, bisbes, filòlegs, periodistes i altres que, unes vegades a partir de percepcions personals i d'altres sobre la base d'estudis formals, arriben a la mateixa conclusió. Ara només faltava que uns científics formulessin una equació de la mort de les llengües quan entren en competència i pronostiquessin que el 90% dels idiomes del món desapareixeran en aquesta nostra generació. El català, en l'equació, té totes les de perdre a causa de la competència creixent i la posició de domini del castellà. I les perspectives per al futur més immediat tampoc no són optimistes.

Per contrastar la salut del català només cal comparar la quantitat i la qualitat amb què es dona ara i deu anys enrere. No facin la comparació amb la variable coneixement, que, d'acord amb les estadístiques, és molt gran i no ha parat de créixer, sinó amb l'ús, i el resultat el pronostiquem, en una aclaparadora majoria de les vegades, desfavorable al català. Sobre la qualitat, parin atenció, per exemple, a la progressió dels barbarismes del tipus *pues, después, bueno* o *tenir que* amb què ens obsequien locutors, presentadors de programes de TV, polítics i gent del nostre entorn, i com això s'accepta socialment. Que

la llengua reculi és un fet objectiu que sap greu a molts catalans, tant de soca-rel com dels altres (que deia Candel) i dels seus fills. I, si bé a través d'actuacions públiques s'ha aconseguit que el català el conegui la majoria dels habitants de país, desenganyem-nos, el fet que l'ús social de l'idioma reculi és un fracàs. Dels polítics que no han sabut trobar la manera (si és que hi és) i, sobretot, dels catalans a nivell individual. Es diu que no es pot imposar un idioma sense un Estat al darrere, però en el cas de l'únic país del món que el té com a llengua oficial, Andorra, la llengua encara perd més pistonada que a Catalunya, i això és premonitori que la cosa no van per aquí. L'ús social del català descansa fonamentalment en les actituds individuals de les persones que el parlen. Potser el problema és de manca d'incentius: dels catalanoparlants, per defensar-la, i dels que ho podrien ser, que no en veuen la utilitat.

Els catalanoparlants que accepten amb normalitat que els seus personatges públics i els seus interlocutors habituals parlin malament estan fent el joc a la pèrdua de qualitat de la llengua, un

primer símptoma de desaparició. Quan els catalanoparlants passen a parlar castellà davant un castellano-parlant per respecte, li estan fent evident que el català no li és necessari. Els empresaris catalanoparlants d'aquest país, que són la majoria, podrien fer molt per fomentar l'ús social del català a la feina, que és un lloc on empresaris, directius i treballadors passen gairebé tantes hores com a casa. Com es fa això?

Hi ha empreses que sistemàticament fan del català la llengua vehicular a les entrevistes de selecció, als cursos de formació, a les reunions de treball, al tauler d'anuncis, a les edicions de les revistes internes, al full de la nòmina, al taller..., i tothom ho interpreta amb naturalitat. N'hi ha -poques- que etiqueten en català els productes destinats al mercat de parla catalana, com ho farien en danès, per parlar d'un mercat més petit que el nostre. I quan el negoci és de cara al públic, la major part d'empleats s'adapten a la llengua del client, excepte a la gran distribució alimentària de l'àrea metropolitana de Barcelona, on queda molt per fer. La capacitat normalitzadora dels empresaris ofereix moltes possibilitats; només cal que n'estiguin convençuts. S'hi juguen alguns clients... i la seva llengua!